

In het vorige nummer van Uitzicht stond een interview met Hans Moolenburgh naar aanleiding van zijn nieuwste boek 'U kunt meer dan u denkt'. Daarin keek hij terug op zijn ruim vijftigjarige carrière in de complementaire gezondheidszorg. In dit nummer gaat hij nader in op de achtergronden en de inhoud van zijn nieuwste boek. *Tekst: Petra Pronk Foto's: Leonard Davids/BVF*

'We moeten onze levensstijl drastisch gaan veranderen'

Uitzichtlezers zien zijn vorige boek al jaren elke maand in Uitzicht staan, als een van de aanbevolen boeken: 'Ziekte als lot en kans', geschreven onder het pseudoniem J.D. Toussaint. Dat boek uit 1972 beschreef alle destijds bekende complementaire behandelingen. Een standaardwerk. Maar de tijd heeft niet stilgestaan. Vandaar dat de uitgever een kwart eeuw later vroeg om een nieuw boek waarin de ontwikkelingen van de laatste 25 jaar meegenomen zouden worden.

"Ik had er helemaal geen zin in", zegt Hans Moolenburgh in zijn spreekkamer in Haarlem eerlijk. "Ik zat privé in een moeilijke periode, en had heel andere dingen aan mijn hoofd. Het schrijven van een boek is een hele klus. Daar zat ik op dat moment echt niet op te wachten."

Maar tegelijkertijd beseft hij dat het goed zou zijn om een update te geven. Het onderwerp ging hem aan het hart. Dat was tenslotte waar hij heel zijn werkzame leven mee bezig was geweest en in geloofde. "Sinds 1972 is er veel veranderd. Het was hoogst noodzakelijk om te laten zien dat de complementaire behandeling van kanker niet meer in de kinderschoenen staat. De complementaire geneeskunde is eindelijk volwassen geworden, zonder dat de reguliere gemeenschap dat heeft gemerkt. Dat geluid wilde ik toch wel graag de wereld in helpen."

'Desnoods een rebel'

Dus ging hij aan de slag. Het resultaat is een lijvig boek met een duidelijke opbouw. Naast informatie over diagnostiek en inzichten over het ontstaan van kanker, bestaat het boek globaal uit drie delen. Allereerst is er aandacht voor de lichamelijke therapie. Daarin komen zowel de reguliere als de complementaire geneeskunde aan de orde. Ten tweede is er aandacht voor de psychologische behandeling van kanker. In dit hoofdstuk komen mensen als LeShan, Rudi Dahlke en Servan-Schreiber aan de orde. Ook onderwerpen als Bach Remedies en homeopathie komen langs. Het derde en laatste deel gaat over de geestelijke aspecten van kanker en hun behandeling. Daarbij komen zaken aan de orde als de spirituele betekenis van de organen, het belang van therapeutische verhalen, creativiteit, groei en volwassenheid, maar ook: humor en gebed.

Kortom: een breed palet. Dat was ook precies de bedoeling. "Ik wilde laten zien dat een patiënt niet alleen zijn lichaam is en dat je zelf heel veel kunt doen aan je genezing. Kanker krijgen is niet zoiets als je auto bij de garage brengen waarbij je hem in handen geeft van vakmensen en hem hopelijk heel terugkrijgt. Je bent niet 'overgeleverd' aan deskundigen. Als je

kanker krijgt is dat een grote schrik. Er is in eerste instantie de zorg voor de lichamelijke gezondheid. Maar het is de kanker in je ziel die je er bijna niet meer uitkrijgt. Juist daarom is het zo belangrijk dat je beseft dat je niet alleen je lichaam bent. Ik heb mensen in dit boek mee willen geven dat het goed is om na te denken over het leven en jezelf, en niet lijdzaam af te wachten wat de dokter zegt, maar voor jezelf op te komen en het stuur in eigen hand nemen. Wees desnoods een rebel, maar doe wat!"

Tweeledig doel

Het doel van het boek is tweeledig. Om te beginnen wilde Moolenburgh laten zien waarom er sprake is van een kankerexplosie en wat we eraan kunnen doen.

Ten tweede wilde hij laten zien dat er naast de reguliere kankerbehandelingen ook andere vormen van behandeling bestaan. Niet als alternatief, maar als aanvulling. En wat we zelf kunnen doen om het spontaan ziek geworden lichaam weer gezond te krijgen. De twee therapieën samen geven patiënten de meeste kans en kunnen het aantal kankerpatiënten behoorlijk verminderen.

Langzaam proces

In zijn boek besteedt Moolenburgh uitgebreid aandacht aan de kankercel en het ontstaan van kanker. Zijn boodschap: kanker ontstaat niet zomaar. Het is een langzaam proces waarin de kankercel de kans krijgt om te groeien, omdat wij een omgeving geschapen hebben die gunstig is voor tumoren. Als je eenmaal weet wat de omstandigheden zijn waaronder tumoren gedijen, kun je ook aanbevelingen doen om ze te voorkomen. Een paar voorbeelden:

- Gebruik veel meervoudig onverzadigde vetzuren zoals zuivere visolie en biologische lijnzaadolie.
- Regelmatig in het bos wandelen en groene kamerplanten in huis zetten.
- Wandelingen langs de branding maken of voor het ontbijt met blote voeten in het gras lopen (dauwtrappen).
- Een goede ademhalingsstechniek.
- Vermijd antibiotica zoveel mogelijk.
- Eet 40 tot 60% van uw voedsel rauw, zo vers mogelijk en organisch verbouwd.
- Eet slechts sporadisch voedsel met een lange 'plankwaarde'.
- Gooi de magnetron op de schroothoop.
- Kauw uw voedsel goed, want dat activeert de enzymen.
- Gebruik geen producten die fluoriden bevatten (tandpasta).
- Zorg voor een goede nachtrust

Afbraak, opbouw, schoonmaak

Een goede therapie voor het lichaam bestaat volgens dokter Moolenburgh uit drie delen: afbraak, opbouw en schoonmaak. De reguliere behandelingen staan in het teken van afbraak. Hun focus ligt op het bestrijden van de tumor. Van de reguliere behandeling is opereren doorgaans de beste optie. "Als er bestraald moet worden, dan alleen bij goedaardige huidkanker, en tumoren die aan de buitenkant goed bereikbaar zijn. Of palliatief tegen pijn. Ik ben geen voorstander van grote vlakbestralingen ter preventie, zoals dat met borstkanker vaak gebeurt. Daardoor heb ik vele metastasen zien ontstaan. En in sommige gevallen is chemotherapie raadzaam, bijvoorbeeld bij leukemie."

Reguliere behandeling is noodzakelijk, vaak levensreddend en zeer nuttig, maar wat de kankerbehandeling betreft vaak niet voldoende, stelt Moolenburgh in zijn boek. Reguliere behandelingen zijn in principe gericht op de ziekte, terwijl de 'andere' geneeskunde gericht is op gezondheid. Die invalshoek spreekt hem meer aan.

Zo schrijft hij over de complementaire geneeskunde: "Haar paradigma is, dat wanneer men kans ziet de meest gunstige omstandigheden voor het lichaam te scheppen, de daarin wonderbaarlijk sterke vermogens om zichzelf te herstellen wakker worden en zo zelfherstel een kans heeft om de meeste ziekten op te ruimen."

Een van de complementaire behandelingen die volgens Moolenburgh goede kaarten hebben voor de toekomst, is de enzymtherapie van de arts Nicolas Gonzalez. "Kanker is zeer gevoelig voor pancreasenzymen. In grote doseringen breken ze kanker af. Dat is naast reguliere behandeling een prima aanvulling. Deze complementaire behandeling kan de reguliere behandeling naar de kroon steken qua afbraak en is een van de grote therapieën van de toekomst."

Goed voedsel

Naast afbraak van de tumor is ook opbouw van de rest van het lichaam een must. De moderne mens heeft volgens Moolenburgh een serieus probleem met energie. We lopen massaal leeg zonder dat we het in de gaten hebben. "Aan kanker gaat vaak chronische vermoeidheid vooraf, die niet zelden nauwelijks wordt opgemerkt omdat mensen overleven op wilskracht", zegt Moolenburgh. Maar die vermoeidheid eist wel zijn tol en verzwakt het lichaam.

In het kader van opbouw is goed voedsel is van levensbelang. En 'goed' betekent in dit geval vooral 'levend'. "De supermarkten staan vol met voedsel met een lange 'plankwaarde', dingen die nauwelijks kunnen bederven. Daar zijn weinig gezonde stoffen meer in te vinden. We hebben levend voedsel nodig. De gang naar de natuurvoedingswinkel is een absolute must voor elke kankerpatiënt en mensen die preventie serieus nemen. Het kost meer, maar het scheelt ook een hoop ellende."

'Goed voedsel' is volgens Hans Moolenburgh ook voedsel dat vol zit met licht. In 1984 schreef dr. Popp in een wetenschappelijk artikel over het bestaan van biofotonen. Dat zijn energetische lichtdeeltjes die vrijkomen bij de celdeling. Popp meende dat de biofotonen aanwijzingen zijn voor de gezondheidskwaliteit van voeding. Hoe hoger de biofotonemissie, des te meer energie de voeding bevat. Hij ontdekte onder andere dat organische voeding vijf keer zoveel biofotonen afgeeft als commercieel verbouwde voeding en dat gekookt en bestraald voedsel nauwelijks fotonen afgeeft.

Zij collega dr. Bircher-Benner noemde licht in de voeding zelfs de meest vitale factor. Aangezien mensen lichtwezens zijn hebben wij voedsel nodig dat gevuld is met licht. Hoe meer biofotonen ons voedsel bevat, hoe beter onze cellen worden 'opgeladen' en hoe beter ze in staat zijn om het lichaam gezond te krijgen en te houden. Moolenburgh: "De structuur van het lichaam wordt verzorgd door biofotonen. Kankerpatiënten moeten als het ware geherstructureerd worden. De weefsels moeten weer een gezonde samenhang gaan vertonen. Voedsel met veel licht kan daarbij helpen."

Dood water

Behalve eten is ook drinken belangrijk. Water uit de kraan is dood water en ook enorm vervuild. Radioactiviteit en chemische preparaten die mensen slikken komen in het grondwater terecht en zo krijgen we een hoop rotzooi binnen die belastend is voor het lichaam. Als je serieus werk wil maken van opbouw van je lichaam kun je beter Spa drinken. Daarnaast zou ook beweging hoog op ons prioriteitenlijstje moeten staan. "We zijn binnenzitters geworden", zegt Moolenburgh. "Dat is niet goed voor onze gezondheid. De reguliere geneeskunde heeft veel te weinig oog voor dit aspect. Zij mist een overkoepelende visie."

Grote schoonmaak

Na afbraak en opbouw is het volgens Moolenburgh tijd voor een grote schoonmaak. "Afbraak is het terrein van de reguliere geneeskunde. Opbouw is grotendeels het terrein van de complementaire geneeskunde. Van het derde aspect, schoonmaak, heeft de reguliere geneeskunde nog nooit gehoord en toch is dit een belangrijk facet als het gaat om gezondheid. Schoonmaakkuren zijn een onmisbaar onderdeel van een goede kankerbehandeling. Kanker is het laatste stadium van een algemene vergiftiging. Om daar grip op te krijgen en het proces te stoppen is het nodig om het lichaam schoon te maken."

Lees verder op pagina 18 >

Kruiden

natuurlijke heelmeeesters

Warme voeten tegen optrekkende kou

Ondanks de mooie herfstdagen begint de kou nu toch aardig op te trekken. Daarmee ligt verkoudheid op de loer. Gelukkig biedt de natuur het nodige tegenwicht. Tips van Marry Foelkel over verwarmende thee en warme voeten tegen optrekkende kou. Nu de R weer in de maand is zijn huismiddeltjes tegen verkoudheidsklachten geen overbodige luxe. "Met de wisseling van seizoenen en het dalen van de temperatuur ontstaat vaak een probleem", zegt Marry. "We hebben de zomer nog in ons hoofd en vergeten vaak van kleding te wisselen, met name van 'kleding voor de voeten'." Schoenen en sokken dus. Daarmee is een hoop ellende te voorkomen. Met blote voeten of dunne sokken op een koude vloer, en de kou kruipt vlug op naar boven. Dat kan al in een paar minuten gebeurd zijn; voor je het weet heb je een blaasontsteking of last van je longen. Onze voorouders gebruikten daarom in de winter wollen zooltjes of stopten gedroogde kruiden in hun sokken of laarzen.

Slijmstoffen

Behalve zorgen voor warme voeten kun je nog meer doen om je teweer te stellen tegen het gure herfstweer. Bijvoorbeeld: zorgen dat je plantaardige slijmstoffen

Recept kompressen

Neem een flanelen of linnen doek. Hak een ui fijn. Doe die in de doek en leg die op rug of borst. Leg daar een verwarmde doek overheen en kruip onder de wol. Daardoor stijgt de temperatuur van het lichaam en zweet je in korte tijd de virussen en bacteriën eruit.

binnenkrijgt. Wat voor stoffen? Inderdaad, u leest het goed: plantaardige slijmstoffen.

Deze stoffen uit planten bieden een beschermende werking tegen verkoudheid en griepachtige klachten en werken dus juist tegen aandoeningen waarbij sprake is van overmatige slijmvorming. Slijmstoffen werken ontstekingsremmend en leggen een beschermlaagje over het geïrriteerde weefsel dat ontstoken is. Zo worden de ontstekingsremmende stoffen die in de plant zitten makkelijk aan de weefsels afgegeven.

Thee

Een ander probaat natuurlijk middel is: thee drinken. En dan met name verwarmende thee van stoffen zoals heemst,

IJslands mos, tijm, lindebloesem, vlier en weegbree. "Ik ben een grote fan van IJslands mos", zegt Marry. "Dat zit boordevol slijmstoffen en hele krachtige natuurlijke antibiotica. En heel bijzonder: het is een van de weinige bronnen van vitamine B12. Als ik apothekers van voor 1970 op cursus krijg, zeggen ze van IJslands mos allemaal: 'Daar maakten wij vroeger hoestdrank van!' Slijmstoffen hebben nog een andere werking: ze werken zowel in- als uitwendig pijnstillend; de kruiden die deze stoffen bevatten zijn dan ook zeer geschikt om kompressen mee te maken.

Inhoud: Marry Foelkel
Tekst: Petra Pronk

> Vervolg van pagina 6 > Interview Hans Moolenburgh

Dat kan onder andere door voldoende water te drinken. Zes tot acht glazen Spa blauw of water uit een omgekeerd osmo-seapparaat, naast het gewone drinken. Bepaalde organen die met het lozen van gif te maken hebben moeten extra aandacht krijgen, zoals de lever en de nieren. Sap/vastenkuren en reinigende kruidenthees zijn uit een oogpunt van schoonmaak belangrijke middelen. Maar als iemand kanker heeft moet er meer gebeuren, zoals koffieklysma's of bepaalde kuren zoals leverspoeling.

Negatieve gevoelens

Afbraak, opbouw en schoonmaak zijn volgens Moolenburgh dus drie belangrijke pijlers voor een gezond lichaam. Maar dan ben je er nog niet, want de mens is niet alleen zijn lichaam. Wij bestaan uit drie onderdelen: lichaam, emoties/gevoel en geest/bewustzijn. Ook op die gebieden moeten we aan de slag. Wat het gevoel betreft, leven we volgens Moolenburgh in een ziekmakende tijd. "We worden opgevoed met en omringd door negatieve gevoelens. De media zijn een bron van negatieve impulsen. Dat is zorgelijk, want een negatieve stemming vertaalt zich in het lichaam door een afbraak van het immuunsysteem. De witte bloedlichaampjes worden negatief beïnvloed, ze worden laks, waardoor ze hun werk (het opruimen van bacteriën, virussen en kankercellen) niet meer zo goed uitvoeren. Negatieve gevoelens zijn dus even gevaarlijk als een pakje sigaretten. Ik heb het daarom altijd van groot belang gevonden dat patiënten bij mij met een glimlach de deur uitgingen. Dat kan betekenen dat je bepaalde dingen die je altijd hebt weggelaten onder ogen moet zien, voordat je er afscheid van kunt nemen. Veel kankerpatiënten hebben een knagend probleem waar ze nooit over gepraat hebben. Het zijn vaak lieve, meegaande mensen die geneigd zijn om negatieve dingen in lichaam en geest op te slaan. Dat negatieve moet er op de een of andere manier uit en dat begint door erover te praten."

Kracht van de geest

Op het niveau van de geest wrekt het gebrek aan levensvisie zich volgens Moolenburgh. "De moderne maatschappij kenmerkt zich door een nihilistische materialistische levensinstelling. Dat is echt een ramp. Kinderen leren dat we doorgeschoten mensapen zijn zonder vrije wil, het product van onze hersenen. Als je geen vrije wil hebt, heb je ook geen ver-

antwoordelijkheid. Zo kun je geen gezonde wereld opbouwen. Mensen hebben geen overkoepelende ideeën meer, geen visie van wat de wereld is, wat jouw plek daarin is, wie je bent als mens en wat je doet. We laten ons meevoeren op de stromen van de buitenwereld. Dat is een belangrijke kwaal van deze tijd en dat kost sloten energie. Het is cruciaal om af en toe even afstand te nemen en naar binnen te keren. Iemand die vrij is in de geest lekt geen energie."

De kracht van de geest wordt in het boek prachtig gedemonstreerd in het verhaal van een vrouw, Kitty Geneugelik, die in een eindstadium van borstkanker verkeerde. Ze zei tegen haar vader die haar kwam opzoeken: 'Ik heb geen zin om dood te gaan'. Waarop hij zei: 'Hou daar dan mee op!' Met hard werken aan zichzelf genas ze.

Positieve noties

Het is belangrijk om te beseffen dat er op het mentale gebied het nodige te doen valt. Emoto heeft met zijn beelden van de kristallen van bevroren water duidelijk aangetoond wat de tastbare kracht van woorden is. Water waarbij op de fles positieve noties waren geschreven zoals 'liefde', kreeg mooie kristallen, terwijl kristallen die door lelijke woorden waren gevormd, onregelmatig en afzichtelijk waren. Ook Bach-remedies werken met positieve noties. Moolenburgh vertelt in dit verband hoe hij ooit door een wanhopige vader werd gebeld wiens kind op sterven lag. Het jongetje had een hersentumor, lag in coma en was verlamd. De vader belde Moolenburgh in een laatste poging om het leven van zijn kind nog een paar dagen te rekken, in elk geval tot zijn verjaardag. Moolenburgh raadde aan om Bach remedie door de sondevoeding te mengen. Tot zijn eigen verbazing knapte het kind in de dagen en weken erna zienderogen op. Hij kwam bij, zijn verlamming verdween en een aantal jaren later werd hij zelfs genezen verklaard - natuurlijk wel met de nodige niet-toxische tumortherapie nadat hij weer wakker was geworden.

Aan het begin

Al met al is er, zoals de titel van het boek zegt, dus heel wat wat je kunt doen om te werken aan je gezondheid. En de ontwikkelingen gaan door. "Dit is de oogst van 25 jaar, maar dat wil niet zeggen 'dat we er nu zijn'. We staan aan het begin van een ontwikkeling in plaats van aan het eind. Maar het allerbelangrijkste is dat we onze levensstijl drastisch gaan veranderen. We kunnen onmogelijk doorgaan op de ingeslagen weg. Als we dat inzien is er een belangrijke drempel genomen op weg naar een gezondere levensstijl."

Advertentie

Vascusan CardioFlo • Rode Gist Rijst • Presstress-reduct • Q10 30mg of 100mg • Visolie • Vaso-PC • Granaatappel extract • Groene thee extract

De Vascusan lijn biedt een breed scala aan natuurlijke voedingssupplementen gericht op ondersteuning van hart en bloedvaten. Vascusan houdt de bloedvaten soepel, activeert het afweersysteem, stimuleert de zelfreinigende invloed van het lichaam en versterkt de levenskracht.

www.vascusan.nl • info@nateekoproducts.nl • Ook verkrijgbaar bij: De Roode Roos

'Je mag hier regulier overlijden, maar niet alternatief genezen'

Wim van Heck zou zichzelf niet graag expert willen noemen. "Ik ben slechts een geïnteresseerde leek", tekent hij bescheiden aan. Toch is zijn kennis op sommige terreinen van de complementaire geneeskunde zo indrukwekkend dat hij menige professionaal verbaasd doet opkijken. "Je mag in dit land wel regulier overlijden maar niet alternatief genezen." Die conclusie durft Wim van Heck na al die jaren wel voor zijn rekening te nemen. Sinds zijn moeder 35 jaar geleden vergeefs haar heil zocht bij de ziekenhuis-geneeskunde om verlost te worden van haar maagkanker, heeft hij een schat aan kennis en inzichten vergaard. Hij abonneerde zich op Amnestie (voorloper van Uitzicht), verdiepte zich in de orthomoleculaire geneeskunde en kwam van lieverlee steeds meer aan de weet.

Schokkend

Vanwege lichamelijke ongemakken bij zichzelf en in zijn omgeving maakte hij studie van een aantal belangrijke processen in onze stofwisseling. Hij haalde (en haalt) zijn kennis uit tijdschriften, boeken, vademecums voor apothekers en wetenschappelijke websites op internet. Daarbij deed hij voor zijn gevoeltamelijk schokkende ontdekkingen. Zo constateerde hij dat de reguliere geneeskunde het bloed van patiënten op van alles en nog wat laat onderzoeken behalve als er toch niets aan de onderliggende kwaal te doen is. "Dat lijkt logisch maar is tegelijkertijd heel beperkt gedacht", stelt de Geldropenaar. Een goed voorbeeld ter toelichting vindt hij lipoproteïne(a) dat door de lever wordt aangemaakt. Bij sommige mensen met een bepaalde genetische structuur produceert de lever een overmaat aan deze stof en dan kan aderverkalking het gevolg zijn. Geen arts die zich daarmee

bezighoudt want wie met deze afwijking behept is, is in de reguliere sector snel klaar. Men heeft er niets voor. Van Heck: "Via de complementaire geneeskunde kan de schadelijkheid van die overmatige aanmaak worden beperkt. Allereerst is verhoging van het HDL (het goede cholesterol-red.) en bloedvatbescherming door middel van orthomoleculaire suppletie dan dringend noodzakelijk. Later kan eventueel rodegistrijst plus niacine – tegenwoordig ook in flushvrije vorm verkrijgbaar – worden ingezet."

Dramatische daling

Nog zoets: het prikken op CRP, een moderne indicatie voor het meten van ontstekingsactiviteiten. Het CRP is een biomarker voor ontstekingsactiviteit en regulier gezien verder niet interessant. "Erg jammer", vindt Van Heck. Een hoge CRP is namelijk ook een risicofactor voor hart- en vaatziekten. Daarom raadt hij aan periodiek te laten prikken als er sprake is van ontstekingen of overgewicht. Ook in het inwendige buikvet kunnen kleine ontstekingsactiviteiten ontstaan die CRP-verhogend zijn. Daarbij wijst hij op wetenschappelijke onderzoeken die steeds meer duiden op een mogelijk verband tussen een verhoogde ontstekingsactiviteit en kanker. Een soortgelijke ontdekking deed hij ten aanzien van homocysteïne (een aminozuur). Net als bij lipoproteïne(a) geldt dat bepaalde mensen daarvan van nature teveel aanmaken. Hij is daar zelf een voorbeeld van. Het zit in zijn familie. "Doe je daar niks aan dan kun je wachten op ellende. Hart- en vaatziekten en kanker bijvoorbeeld maar ook dementie als gevolg van vaatvernauwing plus Alzheimer." Hij is zelf het levende bewijs dat, anders dan de reguliere geneeskunde beweert, er een uitstekende aanpak van het pro-

Naam: Wim van Heck
Leeftijd: 68
Lid sinds: 1976

bleem bestaat. Hij gebruikt zelf foliumzuur, in combinatie met vitamine B12 en B6 (pyridoxaal-5-fosfaat). "Ik had een veel te hoog gehalte. Dankzij deze aanpak is het werkelijk dramatisch gedaald en dit zonder enige bijwerking."

Wonderen

Een ander middel waar hij graag reclame voor maakt, is Prostatosol. Het bestaat uit louter plantaardige stoffen en hij weet met absolute zekerheid dat het middel in staat is om de PSA-waarde in het bloed sterk terug te brengen. Zoals bekend kan een verhoogde PSA-waarde duiden op prostaatcancer. Vermoedelijk is wel van groot belang dat de reguliere prostaatbehandeling niet doorloopt bij de inname van Prostatosol omdat veel middelen een soort schild aanleggen tegen de werking ervan. Vandaar dat het vaak wordt toegediend in stadia waarin de patiënt is uitbehandeld. "Maar zelfs dan kan het wonderen doen", verzekert hij. Voor alle duidelijkheid benadrukt Van Heck dat hij zich uitsluitend baseert op herhaalde, gedegen wetenschappelijke onderzoeken. "Ik discussieer erover met artsen en apothekers. Het duurt soms even maar ik heb al diverse keren meegemaakt dat ze mij schoorvoetend gelijk moesten geven."

Voor Hans Moolenburgh (1925) stond al tijdens zijn studie medicijnen als een paal boven water dat er meer is dan alleen de reguliere geneeskunde. Als huisarts zette hij graag in op het zelfgenezend vermogen van mensen en hij toonde zich een onvermoeibaar voorvechter van complementaire kankerbehandeling. Onlangs verscheen zijn nieuwste boek 'U kunt meer dan u denkt'. In het volgende nummer van Uitzicht gaat de auteur uitgebreid op dat boek in, maar nu eerst een gesprek over de stand van zaken in regulier en complementair Nederland.

'Werkelijke genezing komt alleen door totale verandering'

Vergrijzing zorgt voor sterke toename kanker', stond op 6 september jl. met een grote kop in NRC Handelsblad. Het stuk behandelt het onlangs verschenen rapport 'Kanker in Nederland tot 2020' van KWF Kankerbestrijding. Daarin staat onder andere voor de 25 meest voorkomende kankersoorten hoeveel patiënten er de afgelopen 20 jaar waren, wat hun overleving was en wat de verwachting is voor het komende decennium. De teneur van het stuk is helder. Het aantal kankerpatiënten stijgt gestaag, van 420.000 in 2009 naar 660.000 in 2020. Die stijging van maar liefst 60% ontstaat volgens de krant door de vergrijzing, doordat kanker eerder wordt ontdekt en doordat kankerpatiënten dankzij een betere behandeling langer blijven leven. Met andere woorden: de kans om kanker te krijgen stijgt weliswaar, maar dat komt eigenlijk omdat het beter gaat. Namelijk: beter met ons (we worden ouder) en beter met de behandeling (vroegere ontdekking en langere overleving door betere medicijnen). Dat lijkt goed nieuws, maar Hans Moolenburgh maakt korte metten met dat enthousiasme: het is allemaal onzin. Hij kent het riedeltje inmiddels wel. "Dat is wat de reguliere wereld ons wil laten geloven om ons rustig te houden, maar de feiten spreken andere taal. We leven in een ziekmakende omgeving!"

Absolute toename

De feiten spreken wat hem betreft voor zich. "Toen ik co-schapen liep bij interne geneeskunde waren er wel een paar patiënten met kanker, maar die waren allemaal boven de 50. Het was echt een ziekte voor oudere mensen. Als er eens iemand van 40 kanker kreeg, dan werd dat 'jeugdanker' genoemd. In die tijd had 1 op de 35 vrouwen borstkanker. Nu is dat cijfer 1 op 9. En kinderen met kanker zag je eigenlijk niet. Ik heb destijds drie maanden op een kinderafdeling gewerkt en daar lag één kind met kanker. Dertig jaar later werkte mijn zoon als arts op diezelfde afdeling, en toen lag die vol met kinderen die kanker hadden. Dat is een wereld van verschil."

In de 56 jaar dat Moolenburgh als huisarts werkte heeft hij niet alleen een absolute toename van kanker gezien, maar ook een verschuiving in de leeftijd waarop kanker optreedt: die leeftijd is verschoven van de oudere naar de middelbare leeftijd en naar kinderen. "Tegenwoordig worden er zelfs kinderen met kanker geboren. Dat is echt een nieuw fenomeen. Het is geen epidemie, want het is niet besmettelijk, maar het is wel een aandoening die epidemische proporties heeft aangenomen", stelt hij.

Hij kan zich vreselijk ergeren aan het gebrek aan eerlijke voorlichting op dit front. Zoals de claim dat er meer mensen genezen door betere behandelmethoden. "Dat is maar ten dele waar. Als maatstaf voor genezing geldt dat iemand na vijf jaar nog in leven is. De diagnostische methoden zijn verbeterd, waardoor kanker in een eerder stadium wordt ontdekt. De kans dat je na vijf jaar nog in leven bent, is daardoor enorm toegenomen. Dat is een van de manieren waarop je kunt sjoemelen met cijfers." Maar de realiteit is in zijn optiek dat we in een ziekmakende omgeving leven en zolang daar niks aan gedaan wordt, zullen de echte cijfers bedroevend blijven. "Er is een groot verschil in inzicht tussen reguliere artsen en Niet Toxische Tumor Therapie (NTTT) artsen als het gaat om het ontstaan van kanker. De reguliere geneeskunde ziet kanker als het resultaat van een ontspoorde cel. Wij als NTTT artsen zeggen: die ontspoorde cel is niet de oorzaak, maar het gevolg. Een gevolg van het feit dat er ergens anders iets mis is. De werkelijke oorzaak ligt in de omgeving van de cel, op het terrein van het menselijk lichaam en dat terrein is een goede grond voor kanker."

'Ontnuchterend'

Dat is een verontrustende boodschap en juist daarom wordt die in de reguliere geneeskunde niet geventileerd. Moolenburgh heeft het tijdens zijn werkzame leven steeds opnieuw zien gebeuren: dat het publiek in slaap wordt gesust omdat

Tekst: Petra Pronk
Foto's: Leonard Davids/BVF

men van hogerhand beslist 'dat de bevolking niet onrustig mag worden'. "Dat is echt een dogma in de Nederlandse geneeskunde. Alles wat onrust kan zaaien wordt achtergehouden, zelfs als de waarheid daarmee geweld wordt aangedaan. Ik heb dat gezien toen ik destijds onderzoek deed naar de schadelijke gevolgen van fluor. In de VS is in 1975 groot epidemiologisch onderzoek gedaan op 20 miljoen mensen in twee keer tien steden. Daaruit bleek dat de steden met ge-fluorideerd water 10% meer sterfte aan kanker vertoonden. Kijk ook naar de recente Mexicaanse griep. Op een gegeven moment werd bekend dat er kwik in de vaccinaties zat, maar minister Klink heeft het risico daarvan bewust gebagatelliseerd. Die man wist duidelijk niet waar hij over praatte en had maar een missie: geen onrust zaaien." Heel ontnuchterend als je denkt dat gezondheidszorg over onze gezondheid gaat.

Moeizaam onderzoeksklimaat

De laatste jaren heeft Hans Moolenburgh het klimaat voor complementaire geneeswijzen achteruit zien hollen. Een van de lastigste dingen voor de complementair werkende artsen is de geloofwaardigheid van waar ze mee bezig zijn. Niet voor henzelf, want er bestaan genoeg wetenschappelijke publicaties van goede kwaliteit die de werkzaamheid van complementaire geneeswijzen aantonen. Bovendien zien ze het bewijs elke dag in hun praktijk. Maar het blijft moeilijk om de buitenwereld te overtuigen. Moolenburgh zelf is daarmee diverse keren tegen een muur gelopen.

Zo was hij in de jaren zeventig betrokken bij een serieus onderzoek naar de werkzaamheid van de Moermantherapie. Hij is er vast van overtuigd dat epidemiologisch prospectief onderzoek de enige manier is om serieus genomen te worden. Bij dergelijk onderzoek neem je twee groepen: de ene groep wordt louter regulier behandeld, de andere regulier en complementair. Na vijf jaar kijk je hoe beide groepen het doen qua gezondheid. Volgens die methodiek werd er een pilotstudie opgezet in vijf landen. Het onderzoek viel tegen

omdat veel mensen niet echt bereid waren de papieren in te vullen, maar de tendens was toch wel dat de dubbel behandelde groep er beter aan toe was. Daarna werd er een veel grotere pilotstudie op poten gezet in Amerika bij dr. Gonzalez. Ook hier bleek dat de dubbel behandelde groep er beter aan toe was. Naar aanleiding van die studie werd een grotere studie gedaan met verbluffende resultaten. Opeens werd de subsidie voor dit onderzoek echter stopgezet. Navraag leerde dat de commissie die de subsidie verschaftte al heel lang geen onderzoeksresultaten had ontvangen, waarna de geldkraan werd dichtgedraaid. Hoe dat kon? Moolenburgh kan er nog kwaad om worden: "De twee oncologen die bij het onderzoek betrokken waren, hadden de resultaten achtergehouden omdat de uitkomsten gunstig waren voor de natuurgeneeskunde. Dat is een enorm schandaal geworden, maar het kwaad voor het onderzoek was toen al geschied." De verhalen zijn exemplarisch voor het moeizame onderzoeksklimaat in het Westen. Maar gelukkig is er ook nog het Oosten. "Als je echt wilt zien hoe complementaire geneeswijzen werken, dan moet je naar China. Daar werkt men van oudsher tot volle tevredenheid met een mix aan behandelwijzen naast elkaar."

Individueel

Ook wordt het steeds moeilijker om de hoogst individuele opzet van een complementaire behandeling in de praktijk door te voeren. Deze behandelingen drijven op het persoonlijke contact tussen arts en patiënt en zijn hoogst individueel. In de reguliere geneeskunde krijg je voor een kwaal bij verschillende artsen in grote lijnen dezelfde behandeling. In de complementaire geneeskunde ligt dat anders. Daar is sprake van een unieke wisselwerking tussen arts en patiënt. Dat is lang voor zweverig versleten, tot de kwantummechanica met het idee van een gemeenschappelijk bewustzijnsveld op de proppen kwam. Dat legde een wetenschappelijke verklaring onder het arts-patiëntcontact. Maar in de praktijk is

Hans Moolenburgh: 'We leven in een ziekmakende omgeving'

het moeilijk om die persoonlijke behandeling daadwerkelijk uit te voeren, doordat er steeds meer protocollen komen. Als voorbeeld noemt Moolenburgh de behandeling voor suikerziekte. Daarbij is het gebruik van statines voorgeschreven tegen eventuele verhoogde cholesterol. Maar van statines kun je kanker krijgen, dus daar zijn complementair handelende artsen geen fan van. Maar niet voorschrijven kan een boete opleveren, omdat ze zich niet aan het protocol houden.

Zwaar weer

Dat soort dingen maakt het voor artsen steeds lastiger om het complementaire spoor te volgen. "De complementaire geneeskunde is in zwaar weer terechtgekomen", stelt Moolenburgh. "Het is een tijd goed gegaan. Er zijn destijds goede afspraken gemaakt met de staatssecretaris over het onderzoek naar de Moermantherapie. En daarna is het meer dan 25 jaar rustig gebleven. Tot de affaire-Millecam in 2001. Daarna is de Vereniging tegen de Kwakzalverij onder leiding van Cees Renckens een offensief begonnen tegen alles wat complementair is, waardoor de klok voor de complementaire geneeskunde enorm is teruggedraaid en we nu kampen met een repressief klimaat. Daardoor durven jonge collegae er niet meer aan te beginnen. De belangstelling voor complementaire behandelwijzen neemt onder jonge artsen sterk toe, maar je moet nu wel heel sterk in je schoenen staan wil je daarmee aan de slag gaan."

Vernieuwing

Toch is Hans Moolenburgh niet somber gestemd. Helemaal niet zelfs. "De oplossing zal niet uit de medische wereld komen, daar ben ik van overtuigd. Wij zijn als artsen geweldig ingeslapen en we hebben veel laten liggen. Toen ik studeerde bestond de behandeling van kanker uit operatie, stralen en chemo. Tegenwoordig is het operatie, stralen, chemo en hormoontherapie. Kortom: de reguliere behandeling is in grote lijnen hetzelfde gebleven. De resultaten staan al meer dan 30 jaar stil. Er is geen beroepsgroep die zo behoudend is als die

van de reguliere artsen. Je zou artsen bijna de zwartekousenkerk van de wetenschap kunnen noemen. Maar op andere plekken is er wel beweging. Ik verwacht dat de oplossing zal komen vanuit de bevolking en de groep tussen de bevolking en de reguliere artsen in: de therapeuten. Zij doen het in veel opzichten beter dan wij als artsen. Zij hebben ook meer mogelijkheden om openlijk te handelen, ze zijn niet gebonden aan zulke strenge regels als artsen, dus van daaruit kan vernieuwing komen."

Voor de MMV ziet hij ook een duidelijke rol weggelegd. "Een grote patiëntenvereniging kan gewicht in de schaal leggen. De kracht van MMV is dat die niet voor de reguliere of de complementaire geneeskunde is, maar gelooft in allebei de sporen. De vereniging heeft een drive en beschikt bovendien over anekdotisch bewijs van de werkzaamheid van de therapie in de vorm van patiëntenverhalen. Die zouden ingezet kunnen worden als bewijs van de werkzaamheid van de therapie."

Toekomst

Kijkend naar de toekomst ziet Moolenburgh grote veranderingen op stapel staan in de maatschappij. "We leven op veel te grote voet en dat zal ongetwijfeld leiden tot herbezinning. Daardoor zal er binnen een paar jaar een enorme versobering optreden waarbij we teruggaan naar de basis. Een statisticus vertelde mij eens dat het aantal wasmachines dat verkocht wordt recht evenredig is met het aantal kankergevallen. Die correlatie geldt voor alle gebruiksgoederen. Kanker is een ziekte van de veelheid en om beter te worden, zullen we toe moeten naar een fikse versobering. Ons bezinnen op de basisvoorwaarden van het leven en beseffen wat nu echt belangrijk is, zoals een warme omgang met elkaar. Als het gaat om de bestrijding van kanker denk ik niet dat we het moeten hebben van een nieuw stofje, een nieuw medicijn of een beter dieet. Werkelijke genezing kan alleen komen van een totale verandering in gunstige zin van de wereld die we hebben opgebouwd."